

Raadsbrief Maatschappelijke Zorg 2023

aan: de raad van de gemeente Hillegom
datum:

ons kenmerk: Z-23-334042
datum collegevergadering: 3 oktober 2023
portefeuillehouder: Dhr. J. van Rijn
behandelend ambtenaar: P. Koot
emailadres: p.koot@hltsamen.nl
telefoon: 14 0252
embargo:

Met ingang van 1 januari 2023 is de Maatschappelijke Zorg gedecentraliseerd in de regio Holland Rijnland. De gemeenten in de Duin- en Bollenstreek zijn vanaf 1 januari 2023 verantwoordelijk voor de uitvoering van de maatschappelijke zorg. Zij hebben maatschappelijke zorg (ondersteuning met wonen en opvang) gezamenlijk ingekocht: de omvang is klein, terwijl de diversiteit van de woon en ondersteuningsvraag van de doelgroep groot is. Zo kan een zo flexibel aanbod van voorzieningen worden gecreëerd en gefinancierd. De financiële samenwerkingsafspraken zijn gemaakt op basis van (financiële) solidariteit.

Met deze brief informeren wij u over het eerste half jaar van de decentralisatie van de Maatschappelijke zorg.

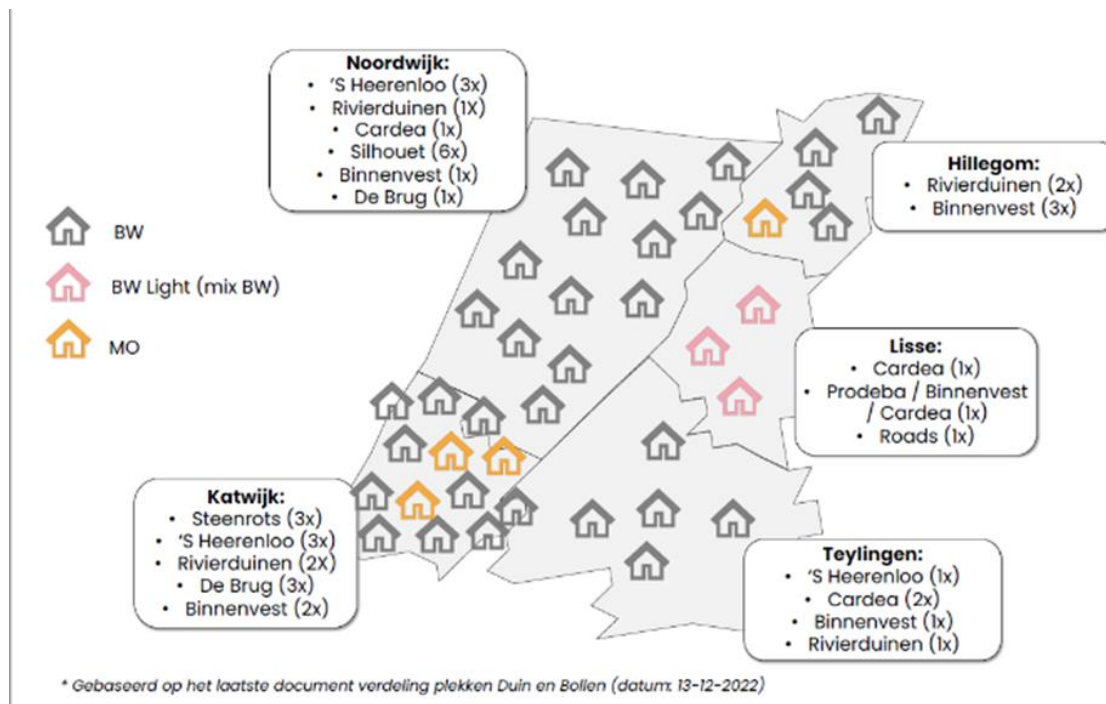
Bij maatschappelijke zorg gaat het om opvang en ondersteuning aan inwoners die dak- en/of thuisloos zijn geraakt (opvang met ondersteuning) of vanwege psychische problematiek tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen (wonen met ondersteuning).

Bemoeizorg valt ook onder de maatschappelijke zorg. Voor de inwoners die een zeer specialistische zorgvraag hebben werken we samen met alle Holland Rijnland gemeenten. Deze specialistische zorg en de organisatie daarvan is gemandateerd aan de gemeente Leiden (regionale specialistische voorzieningen). Daaronder valt bijvoorbeeld de regionale specialistische opvanglocatie 'De Nieuwe Energie' in Leiden en wonen met ondersteuning voor inwoners met psychiatrische problematiek in combinatie met lichamelijke beperking(en). Door de inzet van deze doordecentralisatie zorgen we ervoor dat de benodigde hulp voor inwoners eerder, dichterbij de vertrouwde leefomgeving en meer in samenhang met andere activiteiten en lokale hulpverlening georganiseerd wordt. Dit bevordert het herstel van de inwoner en de participatie in de samenleving. De gecontracteerde aanbieders van de maatschappelijke zorg in de Duin- en Bollenstreek zijn:

- Stichting 's Heerenloo
- Stichting De Brug
- Stichting Limor
- Stichting Rivierduinen
- Cardea
- Stichting De Haardstee
- Prodeba B.V.
- Stichting De Steenrots

- Stichting Arkin
- Stichting De Binnenvest
- Stichting Leger Des Heils
- Silhouet Coaching

Iedere aanbieder heeft een eigen expertise, denk bijvoorbeeld aan GGZ, jong volwassenen of mensen met een verstandelijke beperking. Waardoor er een breed pallet aan zorgaanbod bestaat voor de inwoners van de Duin en Bollenstreek. Hieronder is een overzicht te zien van de locaties van bovenstaande aanbieders en de spreiding daarvan in de Duin- en Bollenstreek.

Start van de decentralisatie

De maanden voor de decentralisatie en de eerste maanden van 2023 is er hard gewerkt om alle veranderingen zo goed mogelijk te laten landen in de uitvoering. Inwoners kunnen hun ondersteuningsvraag met betrekking tot maatschappelijke zorg in hun eigen gemeente stellen bij de lokale teams. Dit noemen we de 'toegang'. Er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt tussen de lokale toegang(en) en de regionale toegang. De regionale toegang is ingericht voor de specialistische vragen van inwoners. De dossiers van de inwoners met een indicatie van de gemeente Leiden zijn overgedragen naar de ISD Bollenstreek en de gemeente Katwijk.

De lokale toegang(en) hebben inmiddels ervaring opgedaan om deze 'nieuwe groep' inwoners van de juiste indicaties te voorzien, zodat de inwoners de juiste vorm van wonen met ondersteuning kunnen gaan ontvangen. Inwoners komen eerst op een wachtlijst. Terwijl de inwoner op de wachtlijst staat ontvangt de inwoner passende ondersteuning zodat de inwoner meteen kan starten met het werken aan zijn of haar herstel.

Vanaf 1 januari jongsleden viel onmiddellijk op dat er veel vraag naar opvang binnenkwam van inwoners bij de gemeenten. Positief aan deze ontwikkeling is dat inwoners weten dat zij lokaal hun wonen- en/of opvang met ondersteuningsvraag kunnen stellen. Niet alle inwoners hebben daadwerkelijk recht op een indicatie. Vaak gaat het ook alleen om een huisvestingsvraagstuk. De drempel om een ondersteuningsvraag op het gebied van wonen

en/of opvang met ondersteuning neer te leggen bij de gemeente is lager geworden. Daarnaast zijn deze vragen nu lokaal zichtbaar geworden.

Naast de decentralisatie van wonen en opvang met ondersteuning is ook bemoeizorg, verslavingszorg en verslavingspreventie gedecentraliseerd. In 2023 zijn de bestaande subsidies vanuit gemeente Leiden één op één overgenomen, de activiteiten zijn dus hetzelfde als voor 2023. Met de uitvoerende zorgpartijen is gestart met gesprekken met het oog op het door ontwikkelen van de bemoeizorg, verslavingszorg en verslavingspreventie, passend bij de Duin- en Bollenstreek. Daarbij wordt er breder gekeken naar de keten van zorg en veiligheid binnen elke gemeente, met als doel: een goed werkende en samenwerkende keten binnen elke gemeente om de zeer kwetsbare inwoner, die zelf geen ondersteuning vraagt en niet kan voorzien in zijn/haar bestaanszekerheid, toe te kunnen leiden naar de juiste ondersteuning, om crisiszorg, onveilige situaties en overlast te voorkomen.

Momenteel wordt er gewerkt aan een regionaal dashboard, waarin de monitorgegevens van de hele regio te raadplegen zijn. Het gaat hier om het verzamelen van de gegevens van de Maatschappelijke zorg, die inzicht geven in onder andere de aantallen en de doorstroomtijden. De verwachting is dat dit eind 2023 draaiend is.

Transformatie

Als gemeenten staan we voor een flinke opgave als het gaat om de transformatie van de Maatschappelijke zorg. Het vraagt om een basisniveau van voorzieningen, kennis, geschikte woningen, en vooral samenwerking tussen en met gemeenten, ketenpartners en zorgverzekeraars. Vanaf de start van de voorbereidingen van de decentralisatie hebben we het rapport van de [commissie Toekomst Beschermd Wonen](#) (ook wel het rapport van Dannenberg genoemd) omarmd. De geschetste toekomstvisie is opgenomen in het beleidskader 'Maatschappelijke zorg 2017 – 2025' met als belangrijkste ontwikkeling van beschermd wonen in een instelling naar beschermd thuis, een stabiele woonplek in de wijk met intensieve ambulante begeleiding.

In 2022 zijn de eerste stappen gezet met de start van de pilot Beschermd Thuis. In de aanbesteding is de transformatie opgenomen met concreet beschreven doelstellingen. Hierin staat de opgave om 30 procent te transformeren van het huidige aanbod naar beschermd thuis. Het huidige aanbod bestaat voornamelijk uit beschermd wonen in een instelling.

Vanaf januari 2023 werken de zorgaanbieders samen met de gemeenten onder leiding van een transformatiemanager aan de volgende opgaven:

- Samenwerking bij 24/7 oproep en bereikbaarheid voor cliënten van de gecontracteerde aanbieders;
- Onderlinge afspraken met betrekking tot de transformatie opgave, ook wel de op- en ombouw van woonvoorzieningen opgave genoemd;
- Een respijtvoorziening realiseren om crisis te voorkomen en herstel te bevorderen;
- Het opstellen van een ontwikkelagenda.

De verwachting en planning is om eind 2023 bovenstaande opgaven vast te kunnen leggen in concrete afspraken.

Regionale ontwikkeling

Een van de specialistische voorzieningen binnen Holland Rijnland is de Nieuwe Energie in de gemeente Leiden. Dakloze inwoners met een specialistische zorgvraag worden op deze locatie opgevangen. In deze voorziening wordt 24 uur per dag, 7 dagen per week, toezicht met begeleiding geboden.

Het streven is dat er geen jongeren in de Nieuwe Energie worden opgevangen. Helaas is er de laatste jaren juist sprake geweest van een toename van het aantal jongeren in de Nieuwe Energie in plaats van een afname. Dit zijn dakloze jongeren die vanwege hun problematiek 24/7 toezicht en begeleiding nodig hebben. De Nieuwe Energie is ongeschikt voor jongeren, ze komen makkelijk in aanraking met drugs, zowel met het gebruik ervan als met dealen. Daarnaast is de kans verder afglijden en op vergroten van hun eigen problematiek groot door het contact met mede cliënten die al een hele lange voorgeschiedenis hebben met hulpverlening en/of dakloosheid.

Ondanks alle inspanningen van gemeenten om dakloosheid te voorkomen zijn er dakloze jongeren. Het is gewenst om een aparte regionale opvanglocatie in te richten voor dakloze jongeren die 24/7 toezicht nodig hebben. Tijdens de commissie Maatschappij van afgelopen mei is door de bestuurders ingestemd om een jongeren opvanglocatie te realiseren aan het Maansteenpad in de gemeente Leiden voor 15 jongeren, afkomstig uit de regio Holland Rijnland. Deze opvanglocatie is een regionale voorziening en wordt bekostigd vanuit de regionale reserve Maatschappelijke zorg,

Landelijke ontwikkelingen

Nog voor de val van het kabinet is besloten dat de decentralisatie van Maatschappelijke Zorg uitgesteld is naar (vooralsnog) 2025. De afspraken die de gemeenten, vooruitlopend op de telkens uitgestelde landelijke wetgeving, onderling hebben gemaakt in Holland Rijnland hielden hier al rekening mee. Anders gezegd, de vertraging in het landelijke wetgevingsproces heeft geen gevolgen voor de decentralisatie en de transformatie binnen onze regio.

We hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd over de voortgang van de decentralisatie van Maatschappelijk Zorg in de Duin en Bollenstreek.
